

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. detsember 2020
(OR. en)

14222/1/20
REV 1

CLIMA 363
ONU 92

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 14005/20

Teema: Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile esitatava esildis, mis käsitleb Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse ajakohastamist

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas 17. detsembril 2020 toimunud nõukogu 3782. istungil heaks kiidetud esildis eespool nimetatud teemal.

**SAKSAMAA JA EUROOPA KOMISJONI POOLT EUROOPA LIIDU JA SELLE
LIIKMESRIIKIDE NIMEL ESITATAV ESILDIS**

Berliin, 17. detsember 2020

**Teema: Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse
ajakohastamine**

Käesolev esildis koosneb kolmest osast: sissejuhatus, ajakohastatud ja tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panus ning teave, mida antakse riiklikult kindlaksmääratud panuse selguse, läbipaistvuse ja mõistetavuse parandamiseks (ICTU).

I. SISSEJUHATUS

Taustteave ELi tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panuse väljatöötamise kohta

1. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid esitasid oma kavatsetava riiklikult kindlaksmääratud panuse 6. märtsil 2015 koos lisaga, mis sisaldab kvantitatiivset ja kvalitatiivset teavet kavatsetava riiklikult kindlaksmääratud panuse kohta kooskõlas osaliste konverentsi 20. istungjärgul Limas vastu võetud otsustega.
2. ELi kavatsetavast riiklikult kindlaksmääratud panusest sai ELi riiklikult kindlaksmääratud panus, kui EL ratifitseeris 2016. aasta oktoobris Pariisi kokkuleppe.
3. Euroopa Ülemkogu (ELi liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid, Euroopa Ülemkogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni president) kinnitas 2019. aasta detsembris eesmärgi saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne EL kooskõlas Pariisi kokkuleppega¹. Euroopa Liidu Nõukogu võttis 5. märtsil 2020 vastu ELi ja selle liikmesriikide vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajalise strateegia, mis kajastab kõnealust kliimaneutraalsuse eesmärki, ning esitas selle ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile².

---

¹ Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta järeldused, EUCO 29/19.

² ELi pikaajaline strateegia, mis kajastab kliimaneutraalsuse eesmärki, on kättesaadav ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni veebisaidil: <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/long-term-strategies>

4. Euroopa Ülemkogu jõudis 2020. aasta juulis kokkuleppele, et „COVID-19 kriisi põhjustatud majandusliku ja sotsiaalse olukorra erakordsuse tõttu on vaja võtta erakorralisi meetmeid, millega toetada liikmesriikide majanduse taastamist ja vastupanuvõimet. Euroopa majanduse taastekava eeldab suuremahuliste avaliku ja erasektori investeeringute tegemist Euroopa tasandil, et liit saaks kindlalt liikuda kestliku ja vastupidava taastumise suunas, luua töökohti ja likvideerida COVID-19 pandeemia tekitatud vahetut kahju, toetades samal ajal liidu rohe- ja digiprioriteete.“³
5. Samal kohtumisel leppisid ELi juhid kokku, et selle jõupingutuse teostamisel on peamine Euroopa vahend ELi eelarve (mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027), mida tugevdatakse Euroopa Liidu taasterahastuga, millele viidatakse kui *Next Generation EU* (NGEU). „Kliimameetmed peavoolustatakse mitmeaastase finantsraamistiku ja NGEU alusel rahastatavatesse poliitikatesse ja programmidesse. Mitmeaastase finantsraamistiku ja NGEU kohaste kulutuste kogusumma suhtes kokku kohaldatakse üldist 30 % kliimaeesmärki ning seda kajastatakse valdkondlikes õigusaktides seatud asjakohastes eesmärkides. Viimased peavad olema kooskõlas ELi eesmärgiga saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks ning aitama saavutada liidu uusi 2030. aasta kliimaeesmärke, mida ajakohastatakse aasta lõpuks. Üldpõhimõttena peaksid kõik ELi kulutused olema kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega.“³
6. Lisaks leppisid ELi juhid kokku, et „ELi kulutused peaksid olema kooskõlas [...] Euroopa rohelise kokkuleppe põhimõttega mitte tekitada kahju. Tõhus meetod kliimameetmetele tehtavate kulutuste ja nende toimivuse jälgimiseks, sealhulgas ebapiisavast edust teatamiseks ja asjakohaste meetmete võtmiseks, peaks tagama selle, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik tervikuna aitab Pariisi kokkulepet ellu viia. Komisjon annab kliimameetmetele tehtavatest kulutustest igal aastal aru.“³

---

³ Euroopa Ülemkogu 17.–21. juuli 2020. aasta järeldused, EUCO 10/20.

7. Lisaks leppisid ELi juhid kokku, et „[s]elleks et tegeleda 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamise eesmärgi ning liidu uue 2030. aasta kliimaeesmärgi sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega, luuakse õiglase ülemineku mehhanism, sealhulgas õiglase ülemineku fond.“³
8. Sellega seoses kiitis Euroopa Ülemkogu 11. detsembril 2020 heaks uue, oluliselt ambitsioonikama ELi 2030. aasta kliimaeesmärgi.
9. Tulenevalt ELi ja Ühendkuningriigi vahelisest väljaastumislepingust ning üleminekuperioodist, mis lõpeb 31. detsembril 2020, ei osale Ühendkuningriik alates sellest kuupäevast enam Euroopa Liidu riiklikult kindlaksmääratud panuses. Kui ELi riiklikult kindlaksmääratud panuse algne esildis oli kohaldatav ka Ühendkuningriigi suhtes, siis käesolevat ajakohastatud versiooni kohaldatakse ELi ja selle 27 liikmesriigi suhtes.
10. EL ajakohastab ja täiustab käesoleva esildisega oma riiklikult kindlaksmääratud panust aegsasti enne ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku ning teeb samal ajal ettevalmistusi, et rakendada oma *Next Generation EU* kava COVID-19 kriisist kestlikuks ja vastupidavaks taastumiseks. Ambitsioonikad kliimameetmed ei ole ainult viis kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kriisiga toimetulekuks, vaid ka majanduskasvu strateegia, mis on võidukas strateegia mitte ainult Euroopa enda jaoks, vaid ka ülemaailmselt. Nagu Euroopa Liidu Nõukogu on toonitanud, mängivad looduspõhised lahendused olulist rolli selliste ülemaailmsete probleemide lahendamisel nagu bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemide seisundi halvenemine, vaesus, nälg, tervis, veepuudus ja põud, sooline ebavõrdsus, katastroofiohu vähendamine ja kliimamuutused.⁴

---

⁴ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta järeldused, 15272/19.

Teave selle kohta, kuidas EL on võtnud meetmeid oma algse riiklikult kindlaksmääratud panuse rakendamiseks pärast Pariisi kokkuleppe ratifitseerimist

11. Pärast Pariisi kokkuleppe ratifitseerimist on EL kehtestanud ambitsioonika ja siduva õigusraamistiku oma algse riiklikult kindlaksmääratud panuse saavutamiseks. Selle raamistiku alusel praegu kehtivate ELi poliitikate koosmõjul saavutatakse vähemalt ELi alguses riiklikult kindlaksmääratud panuses lubatud vähendamine.
12. Pärast Pariisi kokkuleppe ratifitseerimist vastu võetud peamised siseriiklikud poliitikasuunad on kokkuvõtlikult esitatud järgmistes punktides. Täiendavad üksikasjad riiklikult kindlaksmääratud panuse rakendamisega seotud poliitikasuundade kohta on esitatud ICTUs, mis on esitatud käesoleva esildise lisas.
13. Kõnealused poliitikasuunad vaadatakse läbi, võttes arvesse II jaos esitatud tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panust, ning vastavalt muudetakse ka ICTUd.
14. Kehtivate ELi õigusaktide kohased heitkoguste vähendamise eesmärgid on jagatud sektorite vahel, mis on hõlmatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (ELi HKS), sektorite vahel, mis vastavalt jõupingutuste jagamise määrusele ei kuulu HKS-i, ning maakasutusega seotud heite ja selle sidumise vahel, mida käsitletakse määrusega, mis käsitleb maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumist.
15. Alates 2005. aastast toiminud ELi HKS maksustab CO₂ heidet, kehtestades lubatud heitkoguse ühikute maksimaalse ülemmäära. Kuigi enamik lubatud heitkoguste ühikuid pannakse enampakkumisele, saavad kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevad sektorid osa oma lubatud heitkoguste ühikutest tasuta, tuginedes võrdlusalustele, millega premeeritakse iga sektori kõige tõhusamaid käitisi.

16. Algse riiklikult kindlaksmääratud panuse täitmiseks on EL läbi vaadanud ja muutnud õigusakte, mis käsitlevad ELi HKSi⁵. See kiirendab ülemmäära iga-aastast vähendamist 1,74 %-lt 2,2 %-le alates 2021. aastast ning seda kohaldatakse ka lennunduse suhtes. HKSi uue turustabiilsusreservi eesmärk on tegeleda ülejäägi tekkimisega, mis kahjustaks ELi HKSi turu nõuetekohast toimimist, ning alates 2023. aastast ei kehti enam reservis hoitavad ühikud, mis ületavad teatavat taset.
17. Jõupingutuste jagamise määruse alusel on EL heaks kiitnud õigusakti, millega kehtestatakse liikmesriikidele individuaalsed siduvad eesmärgid seoses kasvuhoonegaaside heitega, mida ELi HKS ei hõlma.⁶ Eesmärgid on erinevad, et tegeleda õigluse küsimusega ja võtta arvesse kulutõhusust.
18. Lennundusest tulenevaid heitkoguseid käsitletakse praegu ELi õigusaktidega ja neid käsitletakse osaliselt ICAO raames võetavate rahvusvaheliste meetmetega. Lennundusest tulenevad heitkogused on ELi HKSGa hõlmatud; praegu piirdub ELi HKSi kohaldamisala siiski Euroopa Majanduspiirkonna siseste lendudega.
19. EL võttis samuti vastu uue määruse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumise kohta⁷, milles sätestatakse iga liikmesriigi jaoks siduv kohustus tagada, et maakasutusest tulenev arvestuslik heide korvatakse vähemalt samaväärse süsinikdioksiidi heite atmosfäärist kõrvaldamisega selles sektoris võetud meetmete kaudu.

---

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL.

20. Lisaks on kokku lepitud ambitsioonikad eesmärgid energiatõhususe parandamiseks ja taastuvate energiaallikate suurendamiseks ELi energiaallikate jaotuses. ELi lõpp- ja primaarenergia tarbimise tõhusust suurendatakse 2030. aastaks vähemalt 32,5 % võrreldes ajaloolise lähtetasemega⁸. On seatud uus eesmärk suurendada taastuvenergia osakaalu energia lõpptarbimises, et saavutada 2030. aastaks vähemalt 32 % tase⁹, mis tähendab peaaegu kahekordistumist võrreldes 2017. aasta tasemega¹⁰. Need eesmärgid viivad kasvuhoonegaaside heite vähenemiseni eelnevalt prognoositust suuremal määral.
21. Uued siduvad eesmärgid vähendavad maanteetranspordist tulenevat CO₂ heidet. ELis müüdavate sõiduautode CO₂ heidet kilomeetri kohta tuleb vähendada 2030. aastaks keskmiselt 37,5 % võrreldes 2021. aasta tasemega ja uute kaubikute CO₂ heidet tuleb vähendada 2030. aastaks keskmiselt 31 % võrreldes 2021. aasta tasemega¹¹. Uute suurte veoautode CO₂ heidet kilomeetri kohta tuleb vähendada keskmiselt 30 % võrreldes võrdlusperioodi 2019/2020 tasemega. Osana 2022. aastal toimuvast kohustuslikust läbivaatamisest võidakse eesmärke muuta ja/või laiendada neid väiksematele veoautodele, bussidele ja haagistele¹².

---

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2002, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta.

¹⁰ Euroopa Komisjoni 2019. aasta taastuvenergia arenguaruande (COM(2019) 225 final) kohaselt oli ELis 2017. aastal taastuvenergia osakaal 17,52 %.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ.

22. Edusamme on tehtud ka muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heitkoguste edasisel vähendamisel. Vaadati läbi jäätmeid käsitlevad õigusaktid, karmistades prügilasse ladestamise ja ringlussevõtu eesmäärke ning suurendades ELi majanduse ringlust¹³. Fossiilkütuste tootmine ja tarbimine ELis väheneb jätkuvalt, mille tulemusena väheneb nendega seotud muu kui CO₂ kontrollimatu heide.
23. Valmistudes osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga Kigali muudatuse rakendamiseks, jõustas EL 2015. aastal eeskirjad, millega vähendatakse fluoritud gaasi heidet 2030. aastaks 66 % võrreldes 2014. aasta tasemega. Selle saavutamiseks piiratakse kõige olulisemate fluoritud gaaside kogumüüki, keelatakse fluoritud gaaside kasutamine paljudes uut tüüpi seadmetes ning välditakse fluoritud gaaside heidet olemasolevatest seadmetest¹⁴.
24. Energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määrusega¹⁵ parandatakse ELi kliima- ja energiapoliitika juhtimist, kehtestades usaldusväärse kogu ELi hõlmava aruandlus- ja järelevalveraamistiku ajavahemikuks 2021–2030. Liikmesriigid on koostanud ajavahemikuks 2021–2030 lõimitud riiklikud energia- ja kliimakavad, mis sisaldavad nende riiklike panuseid kombineeritud energia- ja kliimaeesmärkide saavutamisse ning nendega seotud kohustusi, mis tulenevad Pariisi kokkulepepest.

---

¹³ Direktiiv (EL) 2018/850, direktiiv (EL) 2018/851, direktiiv (EL) 2018/852, millega nõutakse näiteks, et 2030. aastaks tuleks ringlusse võtta 70 % kõigist pakendijäätmetest ja 2035. aastaks 65 % olmejäätmetest, vähendades samal ajal olmejäätmete prügilasse ladestamist 10 %-ni.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013.

25. Kokku aitavad need meetmed vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40 % võrreldes 1990. aasta tasemega¹⁶.
26. Euroopa Ülemkogu kutsus 11. detsembril 2020 komisjoni üles hindama, kuidas kõik majandussektorid saaksid kõige paremini kaasa aidata 2030. aasta eesmärgi saavutamisele, ja esitama vajalikud ettepanekud. Euroopa Komisjon esitab 2021. aastal osana Euroopa rohelisest kokkuleppes ka uue kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegia.

II. RIIKLIKULT KINDLAKSMÄÄRATUD PANUS

27. EL ja selle liikmesriigid soovivad teatavaks teha järgmise riiklikult kindlaksmääratud panuse. EL ja selle liikmesriigid on ühiselt tegutsedes pühendunud siduva eesmärgi saavutamisele, mis näeb ette liidus 2030. aastaks kasvuhoonegaaside vähemalt 55 % netovähendamise võrreldes 1990. aasta tasemega.

Käesolev riiklikult kindlaksmääratud panus ja sellele lisatud teave, mis on esitatud lisas, asendab ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ajutises riiklikult kindlaksmääratud panuste registris sisalduva ELi ja selle liikmesriikide 6. märtsi 2015. aasta esildise, ning alates kuupäevast, mil sekretariaat käesoleva esildise kätte saab, käsitatakse seda praeguse riiklikult kindlaksmääratud panusena, mida EL ja selle liikmesriigid säilitavad Pariisi kokkuleppe artikli 4 alusel.

III. TEAVE, MIS ON VAJALIK ELI RIIKLIKULT KINDLAKSMÄÄRATUD PANUSE SELGUSE, LÄBIPAISTVUSE JA MÕISTETAVUSE TAGAMISEKS (ICTU)

28. Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi esimese istungjärgu (CMA1) lõpus võtsid konventsiooniosalised 2018. aastal Katowices vastu suunised teabe kohta, mis on vajalik nende riiklikult kindlaksmääratud panuste selguse, läbipaistvuse ja mõistetavuse tagamiseks, ning soovitasid tungivalt osalistel esitada see teave oma esimese riiklikult kindlaksmääratud panuse kohta, sealhulgas selle ajakohastamisel või edastamisel 2020. aastaks.

---

¹⁶ Riiklike energia- ja kliimakavade hindamine kogu ELis. Euroopa Komisjon, COM(2020) 564.

29. Käesoleva esildise lisas ajakohastatakse teavet, mille on esitanud EL ja selle liikmesriigid koos kavatsetava riiklikult kindlaks määratud panusega. Selles kirjeldatakse ELi poliitikasuundi, milles on kokku lepitud alates Pariisi kokkuleppe ratifitseerimisest ELi poolt ja mis kehtivad käesoleva esildise esitamise ajal. Seda teavet muudetakse, võttes arvesse II jaos esitatud tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panust ja selle saavutamiseks vastu võetud ELi poliitikasuundi.
-

TEAVE, MIS PARANDAB SELGUST, LÄBIPAISTVUST JA MÕISTETAVUST AJAVAHEMIKUKS 2021–2030 KEHTESTATUD EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE AJAKOHASTATUD RIIKLIKULT KINDLAKSMÄÄRATUD PANUSE PUHUL

Teave, mis on vajalik ELi riiklikult kindlaksmääratud panuse selguse, läbipaistvuse ja mõistetavuse tagamiseks

<i>Punkt</i>	<i>CMA 1 suunised</i>	<i>ELi riiklikult kindlaksmääratud panuse suhtes kohaldatav ICTU</i>
1	Kvantifitseeritav teave võrdluspunkti kohta (sealhulgas vajaduse korral baasaasta)	
(a)	Võrdlusaasta(d), baasaasta(d), võrdlusperiood(id) või muu(d) algusaeg(-ajad)	1990
(b)	Kvantifitseeritav teave võrdlusnäitajate kohta, nende väärtused võrdlusaasta(te), baasaasta(te), võrdlusperioodi(de) või muu(de) algusaja (-aegade) ja vajaduse korral sihtaasta kohta	Võrdlusnäitaja kvantifitseerimine põhineb riikide koguarvudel, mille Euroopa Liit on esitanud riiklikus inventuuriaruandes, ning seda võib ajakohastada kasvuhoonegaaside inventuuri metodoloogilistest parandustest tulenevalt.
(c)	Osalistes esitavad muu asjakohase teabe Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõikes 6 osutatud strateegiate, kavade ja meetmete kohta või riiklikult kindlaksmääratud panuse komponentideks olevate poliitikate ja meetmete kohta, kui punkti 1 alapunkti b ei kohaldata	Ei kohaldata
(d)	Sihttase võrdlusnäitaja suhtes, väljendatuna arvuliselt, näiteks vähendusprotsendi või -kogusena	Liidus kogu majanduses 2030. aastaks kasvuhoonegaaside vähemalt 55 % netovähendamine võrreldes 1990. aasta tasemega.
(e)	Teave võrdluspunkti(de) kvantifitseerimisel kasutatud andmeallikate kohta	Võrdlusnäitaja kvantifitseerimine põhineb Euroopa Liidu riiklikus inventuuriaruandes esitatud andmetel.
(f)	Teave asjaolude kohta, mille korral lepinguosaline võib võrdlusnäitajate väärtusi ajakohastada	Väärtusi võib ajakohastada kasvuhoonegaaside inventuuri metodoloogilistest parandustest tulenevalt.

Rakendamise ajakava ja/või periood		
(a)	Rakendamise ajakava ja/või periood, sealhulgas algus- ja lõppkuupäev, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva osaliste konverentsi poolt vastu võetud muude asjakohaste otsustega	1. jaanuar 2021 – 31. detsember 2030
(b)	Kas see on ühe või mitme aasta eesmärk (kui on kohaldatav)	Ühe aasta eesmärk, 2030
3 Kohaldamisala ja ulatus		
(a)	Eesmärgi üldine kirjeldus	<p>Eesmärk on kogu majanduses kasvuhoonegaaside heitkoguste vähemalt 55 % suurune netovähendamine võrreldes baasaastaga, ilma rahvusvaheliste ühikute panuseta.</p> <p>Geograafiline ulatus: EL ja selle liikmesriigid (Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Taani, Saksamaa, Eesti, Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Horvaatia, Itaalia, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Ungari, Malta, Madalmaad, Austria, Poola, Portugal, Rumeenia, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi)¹</p> <p>Käesolevas punktis esitatud järgmist teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki. ELi poolt seni vastu võetud õigusaktides on sätestatud, kuidas EL ja selle liikmesriigid vastutavad kasvuhoonegaaside heitkoguste vähemalt 40 % vähendamise eest eri majandussektorites. Need on järgmised õigusaktid: direktiiv 2003/87/EÜ, mida on viimati muudetud direktiiviga (EL) 2018/410, milles käsitletakse heitkoguste vähendamist ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud sektorites; määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide individuaalseid siduvaid eesmärke seoses kasvuhoonegaaside heitkogustega väljaspool ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisala; määrus (EL) 2018/841, milles käsitletakse maakasutusest, maakasutuse</p>

¹ Sealhulgas ELi äärepoolseimad piirkonnad (Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint Martin (Prantsusmaa), Kanaari saared (Hispaania), Assoorid ja Madeira (Portugal)).

muutusest ja metsandusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumise lisamist ELi raamistikku ning nende arvestust.

Selle eesmärgi saavutamiseks vajalikule vähendamisele aitavad kaasa täiendavad õigusaktid ja leevendusmeetmed ELi tasandil ja liikmesriikides. Näited ELi tasandil on esitatud punkti 4 alapunktis a i (riigisisene institutsiooniline korraldus).

(b) Sektorid, gaasid, kategooriad ja reservid, mis on hõlmatud riiklikult kindlaksmääratud panusega, sealhulgas vajaduse korral kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) suunistega

Täiendavad üksikasjad esitatakse vastavalt IPCC suunistele Euroopa Liidu iga kahe aasta tagant esitatavates läbipaistvusaruannetes.

Hõlmatud sektorid:

Energeetika

Algne riiklikult kindlaksmääratud panus hõlmab tsiviillennundust, mis on arvatud ELis müüdavate kütuste põhjal, hõlmates EList väljuvate lendude heitkoguseid. Seda teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki.

Algne riiklikult kindlaksmääratud panus hõlmab riigisisest veetransporti, nagu kasvuhoonegaaside inventuurides. Seda teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki.

Hõlmatud on muud energeetika allsektorid nagu kasvuhoonegaaside inventuurides

Tööstusprotsessid ja toodete kasutamine (nagu kasvuhoonegaaside inventuurides)

Põllumajandus (nagu kasvuhoonegaaside inventuurides)

Jäätmed (nagu kasvuhoonegaaside inventuurides)

Maakasutus, maakasutuse muutus ja metsandus (LULUCF) (lisateave selle sektori kohta on esitatud punkti 5 alapunktis e)

Gaasid:

Süsinikdioksiid (CO₂)

Metaan (CH₄)

Dilämmastikoksiid (N₂O)

Fluorosüivesinikud (HFCd)

Perfluorosüivesinikud (PFCd)

Väävelheksafluoriid (SF₆)
Lämmastiktrifluoriid (NF₃)

(c)	Kuidas lepinguosaline on võtnud arvesse otsuse 1/CP.21 punkti 31 alapunkte c ja d (märkida, kuidas lepinguosaline püüab hõlmata kõiki allikaid ja sidujaid ning miks mis tahes kategooriad on välja jäetud)	Kuna ELi riiklikult kindlaksmääratud panus hõlmab kogu majandust, on see nimetatud sättega kooskõlas.
(d)	Kliimamuutuste leevendamisega kaasnev kasu, mis tuleneb osaliste kohanemismeetmetest ja/või majanduse mitmekesistamise kavadest, sealhulgas osaliste kohanemismeetmete ja/või majanduse mitmekesistamise kavade konkreetsete projektide, meetmete ja algatuste kirjeldus	Ei kohaldata

4 Kavandamisprotsessid

(a)	Teave kavandamisprotsesside kohta, mida osaline tegi oma riiklikult kindlaksmääratud panuse ettevalmistamisel, ning olemasolu korral teave osalise rakenduskavade kohta, sealhulgas vajaduse korral järgmine teave:	Tõhustatud eesmärk põhineb ulatuslikul mõjuhinnangul ² ja avaliku konsultatsiooni käigus kogutud sidusrühmade panusel ³ .
(i)	Riigisisene institutsiooniline korraldus, üldsuse osalemine ning kohalike kogukondade ja põlisrahvaste kaasamine sooteadlikul viisil	ELi poolt seni vastu võetud õigusaktid ja institutsiooniline korraldus on kokku võetud allpool. Käesolevas punktis esitatud järgmist teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki. Kooskõlas ELi seadusandliku menetlusega korraldatakse enne Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Parlamendi poolt vastuvõtmist kõigi seadusandlike aktide suhtes avalik konsultatsioon. Juhtimiskord, kavandamis- ja seiremehhanismid on sätestatud määruses (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist, ning Euroopa kliimaseaduses ⁴ . See hõlmab tõhustatud juhtimissüsteemi, mis on seotud kliima- ja energiapoliitika integreeritud kavandamise, aruandluse ja seirega, sealhulgas seoses kliima- ja energiaeesmärkide, -poliitika, -meetmete ja -prognoosidega, ning sätteid üldsuse mitmetasandilise osalemise ja avalike

² Komisjoni talituste töödokument SWD(2020) 176.

³ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12265-2030-Climate-Target-Plan/public-consultation>

⁴ Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus). COM(2020) 563 (praegu käimasolev ELi-sisene õigusloomeprotsess)

konsultatsioonide kohta, mida liikmesriigid peavad korraldama, et valmistada ette lõimitud riiklikke energia- ja kliimakavasid, millega rakendatakse nende poliitilisi eesmärke aastani 2030.

Need õigusaktid sisaldavad läbivaatamisklausleid kooskõlas Pariisi kokkuleppe viieaastase tsükliga.

EL on vastu võtnud ulatusliku õiguslikult siduvate õigusaktide kogumi, millega rakendatakse ELi algse riiklikult kindlaksmääratud panuse kõiki aspekte, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 40 %. Peamised õigusaktid on punkti 3 alapunktis a nimetatud õigusaktid, mis käsitlevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, liikmesriikide siduvaid eesmärke ning maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektorit.

Teisi õigusakte on muudetud ja tugevdatud, et aidata kaasa algse riiklikult kindlaksmääratud panuse eesmärgi saavutamisele. Seda on tehtud muu hulgas direktiividega (EL) 2018/2001 ja (EL) 2018/2002, milles käsitletakse taastuvenergiat ja energiatõhusust, direktiiviga (EL) 2018/844 hoonete energiatõhususe kohta, määrustega (EL) 2019/631 ja (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute sõiduautode, väikeste tarbesõidukite ja raskeveokite CO₂-heite normid, direktiiviga (EL) 2019/1161 keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maantesõidukite edendamise kohta, direktiividega (EL) 2018/850, (EL) 2018/851 ja (EL) 2018/852, millega parandatakse jäätmekäitlust ja edendatakse ringlust ning määrusega (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside vähendamise kohta ELis.

(ii)	Kontekstiga seotud küsimused, sealhulgas vajaduse korral:	ELi riiklikult kindlaksmääratud panus valmistatakse ette seoses ELi pühendumusega soolisele võrdõiguslikkusele ja valdkonnaülestele prioriteetidele, nagu on väljendatud järgmistes kohustustes:
a	Riiklikud olud, nagu geograafia, kliima, majandus, kestlik areng ja vaesuse kaotamine	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakt⁵;
b	Riiklikult kindlaksmääratud panuse ettevalmistamisega seotud parimad tavad ja kogemused	<ul style="list-style-type: none"> • kohustus luua ja maksimeerida koostoimet kestliku arengu sotsiaalse, keskkonnaalase ja majandusliku mõõtme vahel⁶;
c	Muud Pariisi kokkuleppega ühinemisel tunnustatud kontekstipõhised püüdlused ja prioriteedid	<ul style="list-style-type: none"> • ELi toetus ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni vastuvõtmisele⁷; • inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse mõõtmete lisamine liikmesriikide riiklikesse kavadesse ja strateegiatesse ELi energialiidu juhtimist käsitleva määruse alusel⁸.
(b)	Konkreetne teave, mida kohaldatakse osaliste suhtes, sealhulgas piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide ja nende liikmesriikide suhtes, kes on jõudnud kokkuleppele tegutseda ühiselt Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 2 alusel, sealhulgas osaliste suhtes, kes on leppinud kokku tegutseda ühiselt, ning kokkuleppe tingimuste suhtes kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõigetega 16–18;	<p>EL ja selle liikmesriigid teatavad käesolevaga sekretariaadile oma kavatsusest tegutseda ühiselt Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 2 ja eespool punkti 3 alapunktis a sätestatud õigusaktide alusel, milles kirjeldatakse, kuidas EL ja selle liikmesriigid vastutavad kõnealuse riiklikult kindlaksmääratud panuse saavutamise eest.</p> <p>Käesolevas punktis esitatud järgmist teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki.</p> <p>Käesoleva esildise esitamise ajal kehtivad vastavad heitkoguste vähendamised on järgmised.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Direktiivi (EL) 2018/410 (ELi heitkogustega kauplemise süsteem) kohaselt vähendab EL kõnealuse õigusaktiga hõlmatud sektorite heitkoguseid 2030. aastaks 43 % võrreldes 2005. aasta tasemega.

⁵ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta järeldused Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti (2011–2020) kohta.

⁶ Nõukogu 9. aprilli 2019. aasta järeldused „Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030“.

⁷ Nõukogu 15. mai 2017. aasta järeldused põlisrahvaste kohta.

⁸ Määrus (EL) 2018/1999.

- Määruse (EL) 2018/842 kohaselt vähendab iga ELi liikmesriik ELi HKSi mittekuuluvate sektorite heitkoguseid 2030. aastaks 2005. aasta tasemega võrreldes vastavalt järgmisele protsendimäärale: Belgia 35 %, Bulgaaria 0 %, Tšehhi Vabariik 14 %, Taani 39 %, Saksamaa 38 %, Eesti 13 %, Iirimaa 30 %, Kreeka 16 %, Hispaania 26 %, Prantsusmaa 37 %, Horvaatia 7 %, Itaalia 33 %, Küpros 24 %, Läti 6 %, Leedu 9 %, Luksemburg 40 %, Ungari 7 %, Malta 19 %, Madalmaad 36 %, Austria 36 %, Poola 7 %, Portugal 17 %, Rumeenia 2 %, Sloveenia 15 %, Slovakkia 12 %, Soome 39 %, Rootsi 40 %.
- Vastavalt määrusele (EL) 2018/841, mis käsitleb maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumise lisamist ELi raamistikku ning selle arvestust ajavahemikel 2021–2025 ja 2026–2030, tagab iga liikmesriik, et heide ei ületa sidumist, mis arvutatakse tema territooriumil kõigi maa-arvestuskategooriate koguheitte ja kogusidumise summana, mida arvestatakse kooskõlas kõnealuse määrusega.

(c) Kuidas osaline on oma riiklikult kindlaksmääratud panuse ettevalmistamisel lähtunud Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 9 kohase ülemaailmse kokkuvõtte tulemustest

Ei ole kohaldatav, sest ülemaailmset kokkuvõtet ei ole tehtud.

(d) Iga osaline, kellel on Pariisi kokkuleppe artikli 4 kohaselt riiklikult kindlaksmääratud panus, mis koosneb kohanemismeetmetest ja/või majanduse mitmekesistamise kavadest, mille tulemuseks on Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõike 7 kohane kliimamuutuste leevendamisega kaasnev kasu, esitab teabe järgmise kohta:

Ei kohaldata.

(i) Kuidas on riiklikult kindlaksmääratud panuse väljatöötamisel arvesse võetud reageerimismeetmete majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi

(ii) Konkreetsed projektid, meetmed ja tegevused, mida tuleb rakendada, et aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele kaasnevale kasule, sealhulgas teave kohanemiskavade kohta, millega kaasneb ka kliimamuutuste leevendamisele kaasnev kasu, ning mis võivad muu hulgas hõlmata peamisi sektoreid, nagu energeetika, ressursid, veevarud, rannikuressursid, inimasustused ja linnaplaneerimine, põllumajandus ja metsandus; ning majanduse mitmekesistamise meetmed, mis võivad muu hulgas hõlmata selliseid sektoreid nagu tootmine ja tööstus, energeetika ja kaevandamine, transport ja kommunikatsioon, ehitus, turism, kinnisvara, põllumajandus ja kalandus

5 Eeldused ja meetodikaalased lähenemisviisid, sealhulgas need, mille alusel hinnatakse ja arvestatakse inimtekkelistest allikatest pärinevat kasvuhoonegaaside heidet ja vajaduse korral sidumist

(a) Eeldused ja meetodikaalased lähenemisviisid, mida kasutatakse inimtekkelistest allikatest pärinevate kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestamiseks vastavalt osalise riiklikult kindlaksmääratud panusele kooskõlas otsuse 1/CP.21 punktiga 31 ja Pariisi kokkuleppe osaliste kohtumisena toimiva osaliste konverentsi poolt vastu võetud arvestusalaste suunistega

Praegune lähenemisviis on kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) poolt hinnatud meetodite ja ühiste näitajatega (vt allpool punkti 5 alapunkt d).

On ette nähtud, et hiljemalt 31. detsembriks 2024 on lähenemisviis kooskõlas riiklikult kindlaksmääratud panuste jaoks koostatud arvestusalaste suunistega, mis on esitatud otsuse 4/CMA.1 II lisas.

(b) Eeldused ja meetodikaalased lähenemisviisid, mida kasutatakse, et arvestada riiklikult kindlaksmääratud panuses poliitikasuundade ja meetmete või strateegiate rakendamist

Ei kohaldata. ELi riiklikult kindlaksmääratud panus on kasvuhoonegaaside heitkoguste absoluutne, kogu majandust hõlmav vähendamine.

(c) Vajaduse korral teave selle kohta, kuidas osaline võtab arvesse olemasolevaid konventsiooni kohaseid meetodeid ja suuniseid, et

Vt allpool punkti 5 alapunkt d.

arvestada inimtekkelistest allikatest pärinevat heidet ja sidumist vastavalt Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõikele 14

(d)	IPCC meetodid ja parameetrid, mida kasutatakse inimtekkelistest allikatest pärineva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise hindamiseks	Metoodika: valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 2006. aasta suunised. Parameetrid: globaalse soojendamise potentsiaal 100 aasta jooksul, kooskõlas IPCC viienda hindamisaruandega.
(e)	Sektori-, kategooria- või tegevuspõhised eeldused, metoodika ja lähenemisviisid, mis on kooskõlas IPCC suunistega, sealhulgas vajaduse korral:	Punkti 5 alapunktides e (i–iii) ja f (i) esitatud teave viitab käesoleva esildise esitamise ajal kehtivale poliitikaraamistikule. Seda muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki. ELi maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse poliitikaraamistik lähtub IPCC suunistest, TACCC põhimõtetest ja kehtivatest arvestuseeskirjadest, ajakohastades ja parandades neid ajavahemikuks 2021–2030. Poliitikaraamistikus määratakse kindlaks arvestuslik netoheide ja -sidumine, mis aitab kaasa eesmärgile suurendada pikas perspektiivis ELi maa netosidumist.
(i)	Lähenemisviis majandatava maa looduslikest häiringutest tuleneva heite ja selle sidumisega tegelemiseks	Liikmesriigid võivad kasutada metsastatud maal ja majandataval metsamaal esinevaid looduslike häiringuid käsitlevaid sätteid, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/841 artiklis 10 ja VI lisas.
(ii)	Meetod, mida kasutatakse raietoodete tekitatava heite ja selle sidumise arvestamiseks	EL kasutab IPCC suunistes määratletud tootmise meetodit; vt ka määruse (EL) 2018/841 artikkel 9 ja V lisa.
(iii)	Lähenemisviis, mida kasutatakse metsade vanuselise struktuuri mõju käsitlemiseks	Majandatava metsamaa (metsamaaks jääv metsamaa) kavandatud võrdlustasemetel puhul võetakse arvesse metsa vanuselist struktuuri, et võtta arvesse muutusi majandamistavades; vt ka määruse (EL) 2018/841 artikkel 8 ja IV lisa.
(f)	Muud eeldused ja metoodikaalased lähenemisviisid, mida kasutatakse riiklikult kindlaksmääratud panuse mõistmiseks ning vajaduse korral vastava heite ja sidumise hindamiseks, sealhulgas:	Ei kohaldata.

(i) Kuidas koostatakse võrdlusnäitajaid, lähtetaset(-tasemeid) ja/või võrdlustaset(-tasemeid), sealhulgas vajaduse korral sektori-, kategooria- või tegevuspõhiseid võrdlustasemeid, mis hõlmavad näiteks kasutatud põhiparameetreid, eeldusi, määratlusi, meetodikaid, andmeallikaid ja mudeleid

Käesolevas punktis esitatud järgmist teavet muudetakse, võttes arvesse tõhustatud eesmärki.

Need ELi lähenemisviisi elemendid on välja töötatud kooskõlas IPCC 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside inventuuri kohta; kooskõlas otsusega 18/CMA.1.

Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seotud heite ja sidumise arvestamisel järgitakse erieeskirju, mis sõltuvad määruse (EL) 2018/841 kohasest maa-arvestuskategooriast. Metsastatud maa ja raadatud maa puhul on lähtetsenaariumiks null (bruto-neto-arvestus). Majandatava rohumaa, majandatava põllumaa ja majandatava märgala puhul on lähtetsenaariumiks keskmine heide aastatel 2005–2009 (neto-neto-arvestus). Majandatava metsamaa puhul on lähtetsenaariumiks metsade võrdlustase, mis põhineb metsamajandamise tavade jätkumisel aastatel 2000–2009 ja milles võetakse arvesse metsade vanuselist struktuuri, mis on prognoositud nõuetele vastavuse perioodil. Süsinikuvaru olemasolu on arvestusest välja jäetud.

Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse kategooriad: teatatud metsamaa, põllumaa, rohumaa ja märgala kategooriate puhul esinev heide ja sidumine, sealhulgas maakasutuse muutus nende kategooriate vahel ning nende kategooriate ja asulate ja muu maa vahel.

Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse reservid: maapealne biomass; maa-alune biomass; metsavaris; lagupuit; mulla orgaaniline süsinik; raietooted.

(ii) Osaliste puhul, kelle riiklikult kindlaksmääratud panused sisaldavad kasvuhoonegaaside hulka mittekuuluvaid komponente, vajadusel teave nende komponentide puhul kasutatud eelduste ja meetodikaalaste lähenemisviiside kohta

Ei kohaldata. ELi riiklikult kindlaksmääratud panus on kasvuhoonegaaside heitkoguste absoluutne, kogu majandust hõlmav vähendamine.

(iii)	IPCC suunistega hõlmamata kuid riiklikult kindlaksmääratud panustega hõlmatud kliimamõjuga saasteainete puhul teave selle kohta, kuidas kliimamõjuga saasteaineid hinnatakse	Ei kohaldata. ELi riiklikult kindlaksmääratud panus hõlmab üksnes IPCC suunistega hõlmatud kliimamõjuga saasteaineid (vt punkti 3 alapunkt b).
(iv)	Vajaduse korral täiendav tehniline teave	Ei kohaldata.
(g)	Kavatsus kasutada vajaduse korral Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohast vabatahtlikku koostööd	<p data-bbox="1120 375 2136 446">ELi vähemalt 55 % netovähendamise eesmärk aastaks 2030 tuleb saavutada üksnes siseriiklike meetmete abil ilma rahvusvaheliste ühikute panuseta.</p> <p data-bbox="1120 486 2136 670">Norra, Island ja Liechtenstein on osalenud ELi heitkogustega kauplemise süsteemis alates 2008. aastast ning ELi ja Šveitsi heitkogustega kauplemise süsteemi ühendav leping jõustus 2020. aastal. EL jätkab võimaluste uurimist ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ühendamiseks muude väljakujunenud ja töökindlate heitkogustega kauplemise süsteemidega.</p> <p data-bbox="1120 710 2136 855">EL annab aru ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu nende süsteemide ja kõigi teiste osalistega tehtava koostöö kohta viisil, mis on kooskõlas CMA1 raames vastu võetud suunistega ja CMA poolt kokku lepitud täiendavate suunistega.</p>

6 Kuidas osaline leiab, et tema riiklikult kindlaksmääratud panus on riigi olusid arvestades õiglane ja ambitsioonikas

(a)	Kuidas osaline leiab, et tema riiklikult kindlaksmääratud panus on riigi olusid arvestades õiglane ja ambitsioonikas	<p data-bbox="1120 933 2136 1197">ELi tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panus kujutab endast märkimisväärset edasiminekut nii praegusest kohustusest vähendada 2020. aastaks heitkoguseid 20 % võrreldes 1990. aasta tasemega kui ka ELi riiklikult kindlaksmääratud panusest, mis esitati Pariisi kokkuleppe ratifitseerimise ajal. Nii algne riiklikult kindlaksmääratud panus kui ka käesolev ajakohastamine nõuavad oluliselt suuremat heitkoguste vähendamist, kui nende vastuvõtmise ajal eeldati toonaste suundumuste jätkumise stsenaariumi alusel.</p> <p data-bbox="1120 1228 2136 1300">Sellega tagatakse, et EL on jätkuvalt kasvuhoonegaaside seisukohast kõige tõhusam suur majandusjõud.</p> <p data-bbox="1120 1340 2136 1380">ELi liikmesriikide heitkogused tipnesid 1979. aastal.</p>
-----	--	---

EL ja selle liikmesriigid on 2019. aasta lõpuks juba vähendanud oma heitkoguseid umbes 26 % võrreldes 1990. aasta tasemega, samal ajal kui SKP on suurenenud rohkem kui 64 %.

Selle tulemusena on keskmine heitkogus inimese kohta ELis ja selle liikmesriikides vähenenud 12 tonnilt CO₂-ekvivalenttonnilt 1990. aastal 8,3 tonnile CO₂-ekvivalenttonnile. See on teinud EList juba praegu kasvuhooonegaaside seisukohast kõige tõhusama suure majandusjõu⁹.

(b) Õiglusega seotud kaalutlused, sealhulgas võrdväarsuse kajastamine	IPCC eriaruanne globaalse soojenemise kohta 1,5 °C tasemel näitab, et trajektoorid, mille tulemusel piirdub soojenemine 1,5 °C tasemega, hõlmavad tavaliselt kasvuhooonegaaside ülemaailmse netoheite nulltaseme saavutamist käesoleva sajandi teisel poolel. Käesolev tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panus on kooskõlas ELi kokkulepitud eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimanetraalne EL. Seetõttu leiab EL, et tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panus on õiglane panus Pariisi kokkuleppe ülemaailmse temperatuuri-eesmärgi saavutamisse.[...]
(c) Kuidas osaline on käsitlenud Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõiget 3	Käesoleva tõhustamisega muutub ELi riiklikult kindlaksmääratud panus ambitsioonikamaks võrreldes nii 2020. aastaks võetud kohustuse kui ka algse riiklikult kindlaksmääratud panusega. Vt punkti 6 alapunkt a.
(d) Kuidas osaline on käsitlenud Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõiget 4	EL täidab seda sätet, seades kogu majandust hõlmava absoluutse eesmärgi.

⁹ Käesolevas punktis esitatud varasemad andmed hõlmavad ELi 28 liikmesriiki kuni 1. veebruarini 2020. Tulenevalt ELi ja Ühendkuningriigi vahelisest väljaastumislepingust ning üleminekuperioodist, mis lõpeb 31. detsembril 2020, arvestatakse Ühendkuningriigi panust 2020. aasta eesmärgi saavutamisse kuni 2020. aasta lõpuni. Väide, et EL (28 liikmesriigiga) on kasvuhooonegaaside seisukohast kõige tõhusam suur majandusjõud, tugineb järgmises artiklis tehtud järeldustele: den Elzen *et al.* (2019) *Are the G20 economies making enough progress to meet their NDC targets?* (Kas G20 riikide majandused teevad piisavalt edusamme riiklikult kindlaksmääratud panuse eesmärkide saavutamiseks?) Energy Policy 126 <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2018.11.027>.

- (e) Kuidas osaline on käsitlenud Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõiget 6 Ei kohaldata, sest seda kohaldatakse üksnes vähim arenenud riikide ja väikeste arenevate saareriikide suhtes.

7 Kuidas riiklikult kindlaksmääratud panus aitab kaasa konventsiooni artiklis 2 sätestatud konventsiooni eesmärgi saavutamisele

- (a) Kuidas riiklikult kindlaksmääratud panus aitab kaasa konventsiooni artiklis 2 sätestatud konventsiooni eesmärgi saavutamisele EL leiab, et tema tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panus on kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni eesmärgiga ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Pariisi kokkuleppe pikaajalise eesmärgiga, nagu on selgitatud punkti 6 alapunktides a ja b.
- (b) Kuidas riiklikult kindlaksmääratud panus aitab kaasa Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkti a ja artikli 4 lõike 1 täitmisele
-